

VALG Ofte stilte spørsmål om valg

NÅR ER VALGDAGEN?

Valgdagen for både kommunestyre- og fylkestingsvalget er mandag 12. september 2011. I Gausdal holdes det også valg søndag 11. september 2011.

HVEM HAR STEMME RETT?

Norske statsborgere som har fylt 18 år innen utgangen av 2011, og som noen gang har vært registrert som bosatt i Norge. Det er uten betydning om de er registrert som bosatt i utlandet på valgdagen.

Statsborgere i andre nordiske land som har fylt 18 år innen utgangen av 2011, dersom de ble registrert i folkeregisteret som bosatt i Norge senest 30. juni i 2011 og fortsatt bor i landet på valgdagen.

Andre utenlandske statsborgere som har fylt 18 år innen utgangen av 2011, dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt i Norge sammenhengende de tre siste årene før valgdagen.

Alle som skal stemme, må være innført i manntallet. Manntallet er oversikten over de som har stemmerett i kommunen. Du står i manntallet i den kommunen der du var registrert i folkeregisteret som bosatt 30. juni 2011. Har du flyttet, er det fortsatt adressen 30. juni som avgjør i hvilken kommune du har stemmerett.

HVOR KAN JEG STEMME PÅ VALGDAGEN?

På valgdagene den 11. og 12. september må du stemme i den kommunen der du var registrert i folkeregisteret som bosatt 30. juni 2011. Var du registrert i Gausdal kan stemmegivningen skje på følgende steder:

Valgkrets	Stemmested	Søndag 11.09	Mandag 12.09
Østre Gausdal valgkrets	Gausdal kulturhus	kl. 15.00-18.00	kl. 12.00-18.00
Vestre Gausdal valgkrets	Forset grendahus	kl. 15.00-18.00	kl. 12.00-18.00
Svatsum valgkrets	Svatsum skole	kl. 15.00-18.00	kl. 12.00-15.00

Vær oppmerksom på at du **kan** stemme i annen krets enn den du er manntallsført i.

HVOR OG NÅR KAN JEG FORHÅNDSSTEMME?

Du kan forhåndsstemme i hvilken som helst kommune i landet. Ordinær forhåndsstemmegivning starter 10. august og varer til og med 9. september. Sjekk med servicetorget i kommunen der du bor. I Gausdal skjer forhåndsstemmegivning på følgende steder:

Sted	Ukedager	Tidsrom
Gausdal kommune servicetorg	Mandag - fredag	10. august - 09. september - kl 09.00-15.00
	Lørdag	03. september - kl 10.00-14.00 - Gausdalsdagen

Du kan også avgi din stemme ved følgende institusjoner:

Sted	Ukedager	Tidsrom
Granheim lungesykehus	Mandag	05. september - kl 10.00-12.00
Follebu Omsorgssenter	Mandag	05. september - kl 13.00-15.00
Forset Omsorgssenter	Tirsdag	06. september - kl 10.00-12.00

KAN JEG AVGI STEMME FØR 10. AUGUST?

Du kan stemme fra 1. juli dersom du ikke kan stemme innenfor den ordinære perioden for forhåndsstemmegivning, og heller ikke på valgdagen. Kontakt servicetorget tlf. 61 22 44 00 og avtal tid for stemmegivning,

HVA MÅ JEG HA MED FOR Å STEMME?

Valgloven sier at en velger som er ukjent for stemmemottaker skal legitimere seg. Ta derfor med legitimasjon når du skal stemme, det er ikke nok å oppgi navn og fødselsdato. Legitimasjon kan for eksempel være pass, førerkort og bankkort med bilde.

Hvis du oppholder deg på en institusjon som sykehjem, sykehus eller fengsel, kan du få en ansatt ved institusjonen til å bekrefte din identitet.

Det er ikke nødvendig å ha med valgkort, men det letter arbeidet for valgfunksjonærene dersom du tar det med, og det vil gå raskere for deg å stemme.

HVA GJELDER SOM LEGITIMASJON?

Gode eksempler på legitimasjon er pass, førerkort eller bankkort med bilde.

HVORFOR HAR JEG IKKE MOTTATT VALGKORT?

Alle velgere får valgkort tilsendt i posten. Det er kommunene som produserer valgkortene og sender dem ut til velgere i egen kommune. Hvis du ikke har mottatt valgkortet, kan det være fordi det har kommet bort i posten eller du har flyttet og meldt adresseendring til Folkeregisteret etter 30. juni.

Det er ikke nødvendig å ha med seg valgkortet for å stemme, men det letter arbeidet for valgfunksjonærene dersom du tar det med, og det vil gå raskere for deg å stemme. Har du ikke mottatt valgkortet i posten eller har mistet det, kan du altså møte opp i valglokalet likevel for å stemme.

HVORDAN ENDRER JEG PÅ STEMMESEDDELEN?

Stemmeseddelen avgjør hvilket parti du stemmer på. Hvis du vil være med på å påvirke hvem av kandidatene som blir valgt inn for partiet, må du endre på stemmeseddelen.

Ved kommunestyrevalget:

Sett et kryss i ruten ved navnet til kandidatene du vil stemme på. Du kan gi personstemme til så mange kandidater du vil.

Skriv kandidatnavnene fra andre partier/grupper i et eget felt på stemmeseddelen. Hvor mange kandidatnavn du kan føre opp, står på stemmeseddelen.

Vær oppmerksom på at når du fører opp slengere, vil en del av stemmen din bli overført til det andre partiet/gruppen. Verdien av stemmen din for det partiet/gruppen du stemmer på, blir tilsvarende redusert. Eksempel: Det skal velges 13 representanter til kommunestyret. Du fører opp 2 slengere på din stemmeseddelen. Dette medfører at 2/13 av stemmen din overføres til det andre partiet. Det partiet du stemmer på, får dermed bare 11/13 stemme

Ved fylkestingsvalget:

Sett et kryss i ruten ved navnet til kandidatene du vil stemme på. Du kan gi personstemme til så mange kandidater du vil.

HVA BETYR DET AT KANDIDATER STÅR MED UTHEVET SKRIFT PÅ STEMMESEDDELEN?

Ved kommunestyrevalget kan partiene/gruppene på forhånd bestemme at enkelte kandidater skal stå sterkere enn andre. Disse kandidatens navn står med uthevet skrift, øverst på stemmeseddelen. Partiene/gruppene har da gitt kandidatene et stemmetillegg. Dette stemmetillegget får de, uansett om velgerne gir dem personstemmer eller ikke. Stemmetillegget tilsvarer 1/4 personstemme per stemmeseddelen. (Eller 25 prosent av det totale antall stemmer som kommer listen til gode. Det vil si: får listen 100 stemmer, får kandidater med uthevet skrift 25 personstemmer.)

Selv om du ikke gir personstemme til en kandidat med uthevet skrift, får vedkommende altså likevel 1/4 personstemme fra stemmeseddelen din. Gir du en personstemme til en kandidat med uthevet skrift, får kandidaten 1 1/4 personstemme til sammen.

Ved fylkestingsvalget er det ikke adgang for partiene/gruppene til å gi kandidater stemmetillegg.

ER DET MULIG Å STEMME BLANKT?

Det er mulig å stemme blankt. I hvert valglokale finnes blanke stemmesedler som skal brukes til dette. Ved optelling av stemmesedlene i kommunene, vil blanke stemmesedler bli forkastet, men valgstatistikken vil vise hvor mange som har stemt blankt.

KAN JEG STEMME PÅ NYTT PÅ VALGDAGEN DERSOM JEG HAR FORHÅNDSSTEMT?

Dersom du har forhåndsstemt, er det **ikke** mulig å stemme på nytt på valgdagen. Det er heller ikke mulig å forhåndsstemme flere ganger.